

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název: Analysis of the interaction of social opposition and the government in the current Russian Federation

Autorka: Daria Zubkova

Předkládaná bakalářská práce má za cíl analyzovat vývoj interakce ruské vlády a sociální opozice v diskurzivní rovině na úrovni tří protestních cyklů mezi lety 2011 a 2018. Za tímto účelem autorka deklaruje využití metody diskurzivní analýzy, avšak její konkrétní nástroje a strategie zůstávají čtenáři neobjasněny. Ačkoliv v podkapitole „Nástroje a strategie interakce“ autorka stručně zmiňuje několik diskurzivních strategií, tyto nejsou dostatečně vysvětleny, a především nejsou v analýze nijak zohledňovány. Takto například absentuje analýza populismu jako strategie, ačkoliv jej autorka v teorii zmiňuje jako jeden z nástrojů interakce. Podobně tomu je u dalších diskurzivních nástrojů jako sebe-prezentace, strategie diskreditace apod. Teoretická a analytická část tak zůstávají ve velké míře separovány.

Z teoreticko-metodologické části poté není jasné, co konkrétně autorka bude v diskurzu aktérů sledovat ani jaká kritéria využije pro následnou komparaci diskurzivní interakce mezi vládou a opozicí v čase. Celkově se teoreticko-metodologická část jeví jako ne příliš propracovaná. Chybí zde vymezení konkrétních indikátorů jednotlivých konceptů. Diskurzivním strategiím je věnována jen minimální pozornost, přičemž zcela chybí ty, jež implikují interakční potenciál typu „labelling-contralabelling“; „framing wars“ či „kontra-rétorika“ apod., což by se jevílo z hlediska cíle práce povýtce žádoucí. Naopak zde nacházíme řadu strategií, jež nemají s analýzou diskurzu mnoho společného (násilné potlačení protestu, zatýkání apod.).

Autorka také neobjasňuje sestavování korpusu dat pro diskurzivní analýzu, pouze vyjmenovává média, jež byla hlavním zdrojem dat, avšak bez specifikace konkrétní strategie, ospravedlnění daných zdrojů a diskuze nad reprezentativností získaných dat. Z tohoto důvodu není jasné, na základě jakého vzorku diskurzů autorka následně činí závěry, což je problematické.

Ačkoliv se autorka v teoretické části věnuje vymezení opozice v nedemokratických režimech, daný koncept následně nijak nevyužívá, neboť dopředu nespecifikuje, jaké konkrétní aktéry opozice bude zkoumat a proč. Celkově se tak zdá strategie sběru dat a volba

diskurzů jako nahodilý podnik autorky spíše než jako systematický postup založený na transparentních a dopředu stanovených kritériích.

Následná analýza daný text nijak nevylepší. Nejprve se zde nachází poměrně dlouhá deskriptivní kapitola, jež je spíše než analýzou interakce vlády a opozice popisem jednotlivých protestů a jejich cílů. Kvalita následné analýzy diskurzu je poté ovlivněna již zmíněnou absencí předem stanovených indikátorů, tedy vymezením toho, na co se autorka bude soustředit a nejasným charakterem a velikostí korpusu dat, z něhož autorka čerpala. Koncepty a strategie stručně představené v teorii zde nejsou nijak využívány.

Na druhou stranu je třeba ocenit znalost a využití politického a historického kontextu při interpretaci některých dat (například paralela revoluce z roku 1917), což alespoň částečně propůjčuje empirické části analytický rozměr. Celkově je zde ovšem velmi málo příkladů konkrétních diskurzů, což v kombinaci s již zmiňovanou absencí transparentnosti při sestavování korpusu dat snižuje věrohodnost činěných závěrů. Nedostatek analytických nástrojů také odvrací pozornost autorky od analýzy oné interakce, kdy se zdá, že spíše analyzuje opoziční diskurz izolovaně od vládního.

Je však třeba ocenit využití poměrně velkého množství zdrojů včetně těch ruských. Avšak v závěrečném seznamu literatury je řada chyb týkající se především nesprávného zařazení jednotlivých zdrojů, kdy se tištěné zdroje objevují v online zdrojích, což je problematické.

Ačkoliv práce obsahuje řadu problematických momentů, autorka splnila minimální standardy kladené na bakalářské práce, kdy se pomocí empirických dat snažila naplnit cíl práce, přičemž místy nechybí také analytický rozměr, především v analýze diskurzu s ohledem na historický kontext Ruska.

Práci tedy s výhradami doporučuji k obhajobě s hodnocením E.

Ve Vrchlabí 10.8.2020

Barbora Vališková